

דרושים וענפים באילן התורה
מפרי עטו של הבה"ח פ.מ. נויברט הי"ו

עניני התורה

זמני כניסת
ויציאת השבת

כניסת שבת

6:55

יציאת שבת

8:12

המנונים לילי אשכנז ירושלים ת"ז

ענין הדרושים

שוכב עם אבתיך
וקם
שמשרע"ה יעלה
מתי המדבר כידוע.
**סיום וביאור חלק
הא'**

ולפי"ז א"ש החלק
הא', דהיות ולא
נאמר עגל אלא
שור, וזה למה?

וצ"ל שידע שיחטאו בעגל וא"כ חטא העגל הוי חטא, ולא
חטא משרע"ה במה שסירב בשליחות, ולמה א"כ לא נכנס

לא"י? (הרי לא חטא במה שסירב
בשליחות, שמסיבה זו איתא
שלא נכנס לא"י) וא"כ וצ"ל כדי
שיעלה עמו מתי המדבר, וא"כ
שפיר יש ראייה לתחיית המתים,
שקוראים הפסוק הנך שוכר עם
אבותיך וקם העם, ומוכח שיהיה
תחיית המתים, שיהיה במהרה בימינו.

ביאור ע"ד הני"ל חלק הב'

ע"ד זה נבאר ג"כ החלק הב', אבל
המינים הכפורים בתחיית
המתים, איך נוטלים לולב בימין
ואתרוג בשמאל, ויובן בהקדם
דברי הדברי יואל וז"ל: וכתב
הייטב לב בשם הבינה לעתים
לפרש הפסוק שתולים בבית ה'
בחצרות אלקינו יפריחו,
שהצדיקים שתולים בבית ה'
בעולם העליון, ומה שבאים
לעוה"ז הנקרא חצרות אלקינו
שער להכנס לטרקלין זהו למען
יפריחו לזולתם וז"ש יפריחו ולא
יפריחו עכ"ד. היוצא מזה כי
הצדיק הגמור עיקרו ושורו
בעולם העליון ותכלית ירידתו
לעוה"ז הוא משום בני אדם
הזקוקים להשלים עצמם
וצריכים שידריכם וילמדם דרך
ה', ומעתה הצדיק שהשלים
עצמו שרמוז בהאתרוג לא ירד
לעוה"ז אלא בעבור האיש נעדר
השלימות הרמוז בהלולב, וא"כ
נמצא כי בעולם השפל הזה
הצדיק הוא ארעי בלבד דעיקרו
שתול במקום טהרה בעולם
העליון, והאדם שאינו שלם הוא
העיקר בעוה"ז, שהרי גם ביאת
הצדיק לעולם השפל הוא אך
בעבורו כדי לתקנו ולהביאו לידי
שלימות, וא"כ בדין הוא שיהא
הלולב ניטל בימין והאתרוג

הקדם מדרש פליאה בפרשתן

במדרש פליאה בפרשתן – שור או כבש או עז כי יוולד –
מכאן רמז לתחיית המתים מן התורה, אבל המינים הכופרים
בתחיית המתים איך נוטלין לולב בימין, ואתרוג בשמאל.

קושיא עליו

ותמוה המדרש?

טעם ססירב משרע"ה בשליחות

ונ"ל בנקדים מה דנכתב בספר דורש טוב בשם ספר אמרי
יצחק טעם ססירב משרע"ה בשליחות, דלא ידע להם זכות
לצאת ממצרים, ואי דנימא שעתידין לקבל התורה, הלא
עתידין לעשות העגל, ע"כ תוכן הדברים.

וזה שסירב בשליחות מוכח

דחטא העגל הוי חטא

ולפי"ז יוצא דאם נימא
דחטאו ישראל בעגל, א"כ
לא חטא משרע"ה במה
שסירב בשליחות, אמנם
אם חטאו בעגל שלהורות
תשובה לרבים התכוונו,
א"כ משרע"ה חטא במה
שסירב בשליחות.

למה נאמר שור ולא עגל

ותירץ ע"ז

והנה במדרש הקשה ואי
טעמא לא נאמר עגל
ונאמר שור? וכתב
שהקב"ה ידע שיחטאו
בעגל, ולכך לא הזכיר עגל
אלא שור, כדי שלא לבייש.

ראיה לתחיית המתים

והנה כתיב בגמ' סנהדרין
שאל ההוא מינא את ר'
אהבו מניין לתחיית
המתים, והשיב לו, שכתוב
הנך שוכב עם אבותיך וקם
העם וזנה אחרי אלהי נכר,
וקוראים א. הנך שוכב עם
אבותיך וקם, וזה רמז
לתחיית המתים שיקום
לתחיית המתים, ב. וקם
העם וזנה אחרי אלהי נכר,
שהקב"ה יודע עתידות,
והשיב לי ההוא מינא
דילמא קוראים וקם העם
וזנה אחרי אלהי נכר, ולא
קוראים את זה פעמים,
ואין ראיה לתחיית המתים
והשיב לו ר' אבהו, שמ"מ
שהקב"ה יודע עתידות
וודאי איכא למשמע מינה.

ביאור עוד יותר

והמפרשים כתבו עוד יותר
דקוראים הפסוק הנך

פרפראות

במדרש פליאה בפרשתן – ולקחתם לכם ביום הראשון –
לכפר על מעשה ראשון, (דהיינו על חטא אדה"ר).

ונ"ל בהקדם מה דכתב בספרים על המדרש – ולקחתם
לכם ביום הראשון ראשון לחשבון עוונות, וכתבו דהיות
יום כיפורים היא תשובה מיראה, וכשעושים מצוות ד'
מינם ועוד זה תשובה ואהבה ולכך זה ראשון לחשבון
עוונות, שמחשבים כמה עונות עשה כדי להחליפם
לזכויות, ע"כ תוכן הדברים.

והנה כתב בספר דורש טוב וז"ל: ויתבאר בזה מדרש
תמוה פגע אדה"ר בקין ואמר לי מה נעשה בדיןך אמר לי
עשיתי תשובה ונתפרשתי אמר כך כוחה של תשובה ולא
הייתי יודע פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת, וי"ל
לפמש"כ בעיר דוד דהנחש פיתה לחוה בדעה כוזבת הני"ל
שלגודל רוממתו אינו משגיח בשפלים והארץ נתן לבנ"א
וכל דאלים גבר והיא הכריחה לאדם לא מות תמותון
דאינו מביט במעשיהם ולפיכך נתפתה חוה וגם אדם
שמע לקולה עכ"ד, והנה בספר תורת משה כתב הטעם
שאין מועיל תשובה לגוי כי הם אומרים שאין הקב"ה
משגיח על עולמו מחמת רוב רוממותו אלא מסר העוסל
תחת המזל ומי יוכל למחול בתשובה בלתי ה' לבדו, אך
אנחנו המאמינים שהוא המשגיח לכן מועיל לנו תשובה,
ומבאר בזה הפיוט "העליון ועינו אל יראיו" אף דהוא
עליון אעפ"כ משפיל עצמו ועינו אל יראיו, ומנ"ל הא
דלמא כדעת אפיקורסים שמסר עולמו ביד שר ומזל לזה
אמר "הפותח שער לדופקי בתשובה" ואלו לדעתם לא
ישא לפשעכם כתיב עכ"ד והשתא א"ש "פגע אדה"ר בקין"
דשניהם חטאו באמרם שאין הקב"ה משגיח בתחתונים
א"ל מה נעשה בדיןך, א"ל עשיתי תשובה, אשר מזה
מוכח דהקב"ה משגיח בתחתונים "אמר מזמור שיר ליום
השבת" דמשבת נמי מוכח דהקב"ה משגיח בתחתונים,
ע"כ דבריו.

והשתא א"ש דמזה שלוקחים הד' מינים ועסוקים במצוות
ואז נמחל לאדם והו"ל תשובה מאהבה, ושפיר מוכח
דמשגיח גם בתחתונים, וא"כ שפיר אמר שמכפר על חטא
אדה"ר שפיתה הנחש לחוה בדעה כוזבת, שהקב"ה
חלילה אינו משגיח בתחתונים, שלא כן, אלא שמשגיח
בתחתונים, ומועיל תשובה, וא"ש בעוה"ז.

מאמינים בתחיית המתים, א"כ לשיטתם לא קוראים הנך שוכב עם אבותיך וקם העם, שלא יעלה משרע"ה עמו מתי המדובר, א"כ הצדיק צריך להיות בימין ולא פשוטי העם, שלא מעלים הפשוטי העם שיהיו בימין, כנ"ל מהדברי יואל שמעלים הפשוטי העם לשלימות, אלא הצדיק חשוב, וא"כ צריך להיות הצדיק בימין שהוא יותר חשוב, וא"ש בעזה"י.

בשמאל, להורות על כך שהאתרוג הרומז אל הצדיק השלם קיים בעזה"י רק בשביל הלולב שהוא האיש שעדיין אינו שלם, ולפיכך הלולב שהוא העיקר בעזה"י ניטל בימין, ע"כ דברי.

סיום הדברים וביאור החלק הב'

וזה שאמר אבל המינים הכופרים בתחיית המתים, איך נוטלים לולב בימין ואתרוג בשמאל, דהמינים שכופרים לא

מידה כנגד מידה

"לנפש לא יטמא בעמיו" בעוד שהמת בתוך עמיו, יצא מת מצוה (רש"י).

היה זה בקיץ שנת תשי"ט. אישה נדרסה למוות, רח"ל, ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, ליד בית הכנסת הגדול. במקום התאספו אנשים רבים, אך אף אחד לא הכיר אותה. חיפשו ומצאו בתיקה את תעודת הזהות שלה, בה הופיעו שמה וכתובתה בעיר חולון. שלחו לברר בעיר מגוריה אם יש לנפטרת משפחה. חזרו השליחים ואמרו, כי השכנים מספרים שהייתה אישה גלמודה, שקטה ופשוטה. אותם הימים היו 'ימי ניתוחי מתים', והרופאים הפתולוגים זלזלו מאוד באברי הנפטרים. לאור זאת פסקו הרבנים שאין להעבירה לבית החולים, כי בוודאי ינתחו אותה, ולכן הוחלט להכניסה לבית הכנסת הגדול, ומשם להביאה לקבורה, כדין מת מצווה. הגיעה למקום המשטרה, וטענה שעל פי חוק, הם חייבים לקחתה לבדיקות במכון פתולוגי ולנתחה. האנשים שהתגודדו מסביב התנגדו "בשום אופן לא!" השוטרים הזמינו כוחות מתוגברים, אבל השמועה עברה בבני ברק... וכך התאספו כנגדם אלפי איש מסביב לבית הכנסת, בעוד מאות נוספים אמרו תהילים מסביב לנפטרת בתוך בית הכנסת. המשטרה התעקשה לפרוץ בכוח את טבעת האנשים כדי לקחת את הגופה. מכיוון שכך, לקחו כמה עסקנים יוזמה והסבירו לקציני המשטרה את המצב. לאחר 'משא ומתן', ובראות הקצינים את האלפים שנלחמים לשמור על גופת הנפטרת, הורו לשוטרים לעזוב את המקום.

מיד התחילו בהלויית האישה, כשאלפי יהודים מלווים אותה. תחושת כל המשתתפים בהלוויה הייתה, כי הדבר מופלא ביותר: שרשרת שלימה של התרחשויות - האישה מגיעה מחולון לבני ברק, נפטרת כאן באמצע הרחוב, מאות איש אומרים תהילים למענה, אלפים נלחמים שלא ינתחוה, הלוויה רבת משתתפים, הספדים, וממנים אדם שיגיד קדיש עבורה... פלא הוא, על מה ולמה? סיפר מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל: אימה הכירה את הנפטרת, ואמרה שהיא הייתה ילידת עיירתם קוסובה, והייתה אישה פשוטה שאינה קרובה כל כך ליהדות, ומאוד התפלאה מדוע הקב"ה נתן לה כבוד כזה גדול?! לבסוף נודע הדבר - הגיע אחד שהכיר אותה מחו"ל, וסיפר לפי תומו, כי בעת המלחמה אישה זו הייתה קוברת בגטו, במסירות נפש ממש, את הנשים שנפטרו. אחרי כל זה מיותר להסביר, אין פלא: הקב"ה שילם לה מידה כנגד מידה - ראו כולם שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה!

(ופריו מתוק - גיליון ליקוטי משמואל)

ד' מינים

ולקחתם ביום הראשון, וכי ראשון הוא הלא ט"ו יום הוא, ואת אמרת ביום הראשון, אלא ראשון הוא לחשבון עוונות (תנחומא פרשת אמור פייסקא כ"ב) ידועה השאלה, למה יום הראשון של סוכות הוא הראשון לחשבון עוונות, ואם כן ביום הראשון של חג הסוכות, למה רמזה התורה זאת דווקא במצוות לולב, של ולקחתם לכם ביום הראשון, ולמה לא במצות סוכה, (ראה בכלי יקר פרשת אמור כ"ג מ'). ובדרך צחות אמר הרה"ק ר' שלמה מרדומסקי צלה"ה בעל תפארת שלמה, בימי הדין כשהשטן מקטרט ומביא לפני ב"ד של מעלה צורות חטאים ופשעים של עם ישראל טוענים כנגדם מליצי היושר, שכל החטאים חטאים בטעות היו, שכן היצר הרע פיתה אותם בדברי שקרים ותרמית להאמין כי אין אלו עבירות כלל, וישראל בתמימותם האמינו לו ונתפתו לו, ואז בא השטן הוא היצר הרע, וטוען כנגדם, על תחשבו שהם תמימים כל כך, נראה אם בדרכי המסחר, הם גם כן כך תמימים ונותנים לרמות עצמם במקח וממכר, אדרבה תנסו להרבות על המחירים ותראו איך הם עומדים על המקח, ואי אפשר לרמות אותם, ורק במצוות ועבירות הם כל כך תמימים? והפסק יוצא לחכות כמה ימים, ולהוכיח איך הוא באמת אם בני ישראל הם תמימים וקלי אמונה רק כשבאים לקנות עבירותיו של היצר"ר או שהם קלי אמונה גם במקח וממכר!

והנה בין יוה"כ וסוכות, בני ישראל קונים ארבעה מינים, משלמין עבורם טבין ותקילין, וכשבאים לבית הכנסת באתרוגיהם ולולביהם, נסתתמו טענותיו של השטן, בוא וראה אומרים לו, הרי לפניך ארבעה מינים אלו, צא והווכח מה מחירם בשוק הגוים, צא ותראה אם תקבל עבורם בשוק יותר מפרוטות ספורות, והרי היהודים האלו שילמו עבורם כסף מלא, כפלי כפלים משווים האמיתי, הנך רואה שאפשר לרמות אותם, ובכן גם בעבירות נתפתו וחשבו למצוות כפי שפיתית אותם בחלקת לשונך.

וזהו, ולקחתם לכם ביום הראשון, לולב והאתרוג כל ארבעת המינים, הם שמכריעים את החשבון, העוונות והפשעים נמחקים, וחשבון חדש מתחיל מאז, ולקחתם לכם ביום הראשון. ראשון הוא לחשבון עוונות - גם שיחות חולין של תלמידי חכמים צריכים לימוד, וגם דברי צחות של גדולי התורה והיראה מקורם בחז"ל ושיחתם תורה היא.

(שיח יצחק - מהרה"ר ר' יצחק פלקסר זצ"ל)

חשובה ניצחת

"וספתם לכם"

אחד מגדולי ישראל לפני כמאתיים שנה התבקש להגיע לבית מדרש לרבנים. בהגיעו למקום נוכח לדעת שמדובר במוסד של המשכילים שניסו להערים עליו ולהציג את ביקורו במוסד כהסכמה לדרכם. ניסה הרב לעמוד על טיבם של הלומדים בדברי תורה ונוכח כי הם ריקים מכל. "חשבון אתם כן יודעים?" שאל הרב. "בוודאי", שמחו הללו סוף סוף להראות את חכמתם. "אם כן", ביקש מהם הרב, "אמרו נא לי: כמה היום לעומר?"...

בדרך צחות

במדרש רבה פרשת אמור, בשעה שהחכם יושב ודורש וכל העם שומעים אותו מיד הקב"ה מוחל אותם על כל עוונותיהם ושמעתי פעם מהגרא"ז שיק שליט"א אבדק"ק טאקאי שפי' בדרך צחות למה דוקא יושב ודורש, כי בדרך כלל החכם הוא זקן שאין לו הרבה כח ואם הוא עומד ודורש אז הציבור יודע שיגמור דרשתו בזמן קצר כי אין לו כח לעמוד זמן רב, משא"כ אם הוא יושב אז הוא יכול לדרוש ולדרוש ומי יודע מתי יגמור, ואם בכל זאת כל העם שומעים אז מחמת היסורים האלו הקב"ה מוחל עוונותיהם. (ודרשת וחקרת עמ' קכ"ז)

פסח שני

רבינו מקאמינקא היה רגיל לדבר בלשון צחות, ותוכו רצוף אהבה סודות התורה וענינים עמוקים, פעם אחת נזדמנו מרן בעל 'דברי חיים' ורבינו מקאמינקא למקום אחד ביום פסח שני, והרה"ק מקאמינקא עמד וסיפר מעשה לאנשים שסביבו, ותוכן הסיפור נסב על 'חתן' ושמו 'תנחום' וכו', וכל העומדים שם צחקו ונהנו כי הסיפור היה מתובל במילתא דבדיחותא, מרן מצאנו ישב אז בחדרו וערך תיקון חצות, ובאמצע פתח מרן מצאנו את דלת החדר ושמע במה המדובר שם, ותפס כוונתו של הרב מקאמינקא, כי לפי סדר ימי הספירה מכוונים ביום פסח שני לחיבת 'תנחום' במזמור למנצח בנגינות, ותיבת 'חסי' שבאנא בכח, וזה היה תוכן כוונתו בהמעשה, ונוענה מרן מצאנו ואמר, מילתא דבדיחותא שלו (זיינע ווערטליך) חשובים יותר מתיקון חצות שלי.

(י"ג אורות ח"ג עמ' שד"מ)

ענף המעשיות

האדמו"ר מרופשיץ
הרה"ק ר' נפתלי צבי זצוק"ל
בן הרה"ג ר' מנחם מנדל זצוק"ל
~נלב"ע י"א אייר תקפ"ז~

טרם יקראו ואני אענה

אמר רבינו על עצמו: מדרך הצדיקים שמבקשים שיבוא אליהם הצריכים ישועה, כדי שיוכלו להתפלל עליהם ויוושעו בתפלתם, אבל אני משכים בבוקר ומתפלל, שכל הצריכים לישועה יוושעו בבתיהם ולא יצטרכו לבוא לראפשיץ, כדי שלא יחשבו שנוושעו ע"י הרב מראפשיץ.

(עשר צחצחות)

האתה זה אדוני אליה

היה איש פשוט שהתפאר בעצמו שזכה לגילוי אליהו, ובא לפני רבינו מראפשיץ זצ"ל, ואמר לו רבינו אפשר זה האיש שראית היה איש גבוה והשיב יא יא (כן כן), וזה האיש היה חשוב שרבינו מצייר דמות של אליהו הנביא. אחר כך שאל אותו, הכובע היה הולך על צדו, השיב יא יא, סולם על כתיפו? יא יא, שחרורית על פניו וידי? יא יא, מטלטל (=בעזים) על צדו? יא יא! אמר לו רבינו זי"ע 'אזוי, איז טאקי געווען דער קוימענקעהרער'... (כך, זה היה בוודאי המנקה ארובות...)

(מכת"ק מהר"י מפשעווארסק זצ"ל)

לפני קרתו מי יעמוד

איש אחד שהיה עושה גלגול שלג כדי לרמות את הבריות, חשב את דרכו לעשותו במקום שיצטרך רבינו לעבור שם ויראנו, אבל לא היה די לו בזה, אלא שגם רצה לעשות לו שם כבורח מן הפרסום, ולפיכך כאשר ראה את רבינו בא ומתקרב, רץ והתחבא בבית אחד כאילו הוא רוצה להיטות בעבודתו מעיני בני אדם. אולם רבינו ברוב חכמתו ירד לסוף דעתו, ודפק לו על הדלת, ואמר לו: "אפילו וועסטו ארפרוירן ווערן וועל איך קיינעם דערציילן... (אפי' תיקפא בשלג אני לא יגלה לאף אחד...) (הרה"צ ר"י מסטיטשין זצ"ל)

סיפור שבועי

שיחת הטלפון שהושעיה...

שמוליק נחשב לפאר הישיבה, כל הורה היה גאה בבן כזה. מתמיד עצום, עמקן ייחודי, בקי גדול, מיטיב להבין, בעל מידות נאצלות, אהוב ונחמד על כל מכריו. כשהגיע לגיל השידוכים, הכל חשבו כי עלם חמודות שכזה – בוודאי ימהר להיחטף, כאשר טובי השדכנים יעוטו לשדך לו את בת גילו...

אלא שחודש וגם חודשיים עוברים, ואף הצעה לא נראית באופק. נראה כי תקלה מסתורית תקפה את חברת הטלפון, כאשר הקו אינו מקבל שיחות טלפון משדכנים... עוד חצי שנה חולפת, ובהגיע שמוליק לגיל 21 וחצי החלו ההורים להיות מודאגים, אפילו מודאגים מאוד... הם ניסו לברר, אולי יצא עליו שם רע, אך הבירורים העלו שבחם ומחמאות, ועדיין לא ברור כיצד יתכן שבחור כה מצוי, בגיל מתבגר – ואיש אינו מתעניין בו!

בשלב מסוים, כשמוליק כבר התקדם לקראת גיל 24, ואחרי שנערכו לו תפילות וסגולות שלא הועילו דבר, הבינו כולם כי יש בדברים בגו. הוריו החליטו כי זה הזמן להיכנס לרובם שליט"א, ולשטוח בפניו את יגון ליבם. עם כניסתם פרצו בבכי מר ומטלטל, סיפרו על כמעט 3 שנים של ציפיה מאכזבת, ועל כך שאיש אינו מתעניין בבנם המוכשר והמצויין... הרבי האזין להם בקשב, ומצחו נחרש קמטים. דקות ארוכות חכך הרבי בדעתו, לפני שהשיב במילים קצרות ומדודות: 'כאב לב כה גדול, מי יודע, לבי אומר לי שהוא יכול להיגרם מיהודי אחר שחווה כאב לב... מי יודע, פגיעה בזולת, יש לה כח כה הרסני, אולי כאן טמונה הבעיה... אולי כדאי שתבדקו את הענין, תשוחחו עם בנכם ותנסו להעלות בזכרונכם...'

ההורים שבו לביתם, וכינסו אסיפה עם בנם. הועלו השערות שונות, עברו שנה אחר שנה בשנות ילדותו, ואחר כך בשנות בחרותו. מי היו מחנכיו, מי היו חבריו לכתה, מי היו חברי החדר בחדרו בפנימיה... במשך זמן רב של תחקיר מעמיק לא עלה בידיהם דבר, שכן שמוליק נחשב לאדם נוח שאינו פוגע. אלא שלפתע ניעור שמוליק וכמו זיק תקוה ניצת בו:

'אולי, אולי זה הסירוב שלי בקשר להרב גולדפרב?'

שם הקוד הזה אמר הכל, לא היה צורך להוסיף... הסיפור היה, שבעת סיום שנותיו ביישיבה קטנה, ביקש ממנו רבו – הרב גולדפרב, להישאר בישיבה שנה נוספת, ובאמצעות קבוצת עילית של תלמידים טובים – יוכלו לפתוח שנתון נוסף בישיבה. היה ברור שהכל תלוי בבחור הטוב והעילי שבחבורה: אם שמוליק יסכים – יפתח השנתון הנוסף, כשמוליק יוביל אותו להצלחה, ואם שמוליק יסרב – אין מנוס אלא לבטל את הכוונה לפתוח את השנתון הנוסף...

שמוליק חכך בדעתו, התייעץ, ובסוף החליט כי עדיף לו לעבור ללמוד בישיבה אחרת, ולא להימנות על קבוצת הבחורים שתפתח את השנתון הנוסף. תשובתו השלילית חרצה את גורלו של השיעור הנוסף – שלא הוקם, הישיבה בה למד – התאכזבה מאוד, והרב גולדפרב נפגע מכך עמוקות...

'זה כנראה הסיפור הזה... – אמר שמוליק בלחש, 'יתכן שצדקתי באותה החלטה, אבל אולי לא לקחתי בחשבון את הפגיעה שתיגרם לרב גולדפרב, אולי הצורה בה הודעתי היתה לא מכובדת, אולי יצרתי סחף שלילי... ייתכן שהצוות בישיבה נפגע עמוקות, ולא ביקשתי את מחילתם מעולם...'

עוד באותו לילה, התקשר שמוליק אל הרב גולדפרב, שהתרגש מאוד לשמוע את קולו של תלמידו לשעבר. 'מה שלומך? איך הולך?' – התעניין בו הרב גולדפרב בכנות, רצה לשמוע על הצלחת תלמידו המצויין והכשרוני... שמוליק השיב לו בנימוס ובשמחה, ולבסוף – העלה את אותו סירוב לבקשת הרב, שאירע לפני כמעט עשר שנים...

הרב זכר היטב את הענין, והגיב: 'שמוליק יקירי! אני זוכר היטב את המקרה ההוא, כמה זה כאב לי באותה עת... כמה רצינו לפתוח שיעור חדש, הכל היה תלוי בך, ולצערי נגדע באיבו... אבל עברה מאז תקופה כה ארוכה,

באמת שמחתי לשמוע שעשית חיל בלימודיך, למרות שהיה בלבי עליך... אני דווקא שמח שהתקשרת, סייעת לי למחוק את התחושה העוקצנית שעולה בי כשאני נזכר בזה... אני מוחל לך בלב שלם, שמוליק היקר, ומי יתן שתזכה בקרוב ממש לבנות בית נאמן בישראל, ותשלח לי הזמנה לחתונה כמובן!... – סיים הרב את דבריו, ושמוליק הניח את שפופרת הטלפון, מרגיש כי סלע ענק נגול מעל לבו...

המשך הסיפור, לא פחות ממדהים: פחות מ-72 שעות אחר כך, התקשר שדכן, 'כבר הרבה זמן אני רוצה להציע לכם את השידוך הזה', אמר מיד בהתחלה, 'לא יודע למה זה נדחה עד עכשיו. מדובר בהצעה כלילת המעלות... – פתח, פירט את דבר ההצעה – הנערה, המשפחה, הקהילה והסביבה, והתברר שאכן מדובר בהצעה מיוחדת ממש, המתאימה ככפפה ליד לשמוליק שלהם!

שבועיים וחצי אחר כך, בלבבות נרגשים, התאחדו בני המשפחה לשמחת האירוסין, שנחגגה באולם צנוע בשכונה. שמוליק – הבחור שהיטב סחוו בשבח ודיברו על מעלותיו ומידותיו הנעלות – התארס בשעה טובה, סימן טוב ומזל טוב יהא לנו!

החתן בעצמו סיפר לנו את סיפורו, שהתרחש בשנה האחרונה והוא כאן בדיוק, בשינוי פרטים מזהים. הוא מוסיף ומציין, כי היתה זו ההצעה הראשונה שהוצעה לו, וגם האחרונה. מאז הוא חי באושר, שמח ומודה לה' שפקח את עיניו לראות, כי הדבר שעייב והעיב על שמחתו, הסיבה מדוע נאלץ להמתין כשלוש שנים לרגע המרגש בחייו, היתה אחת ויחידה:

פגיעה בזולת, אי שמירת כבוד מקסימלי בזולתו. נכון שאולי היו לו את כל הסיבות הטובות ביותר, ונכון שיתכן שהחלטתו היתה מוצדקת וראויה, אבל בסופו של דבר – רבו נפגע, והפגיעה הזו עייבה את יום שמחתו!

כי כשמדובר ביחס בין אדם לחברו, כשעומדת על השולחן שאלת פגיעה בזולת, פגיעה היא ארס, רעל. היא עלולה חלילה להשביט שמחות, לנעול שערי שמים, למנוע את הרגעים המרגשים בחיים. גם אם הגענו למסקנה שחייבים לעשות פעולה מסויימת, גם אם נראה שאין מנוס מביצוע מהלך מסויים – הבה נחפש את הדרך לעשותו בלי לפגוע, תוך כבוד לזולת, לעשות את אותה פעולה רק בכבוד הראוי!

שמירה על כבוד הזולת היא מפתח לברכה, מפתח לישועה. אומר לנו בורא עולם: 'מה אני מבקש מכם? אלא שתהיו אוהבין זה את זה ומכבדין זה את זה!' – זה הכל! כבוד הזולת – זה המפתח לפתיחת שערי השפע!

(פניני פרשת השבוע – דרשו)

משל וזמשל

"לנפש לא ייטא בעמיו"
לקבור נפטרים זהו חסד של אמת.

לכאורה, מציין רבנו חיים ויטאל, בספרו 'עץ הדעת טוב', נראה הדבר כאכזריות

מבט לחיים!

מעשה בן אדם שהיה מתגורר בביתו אשר בראש ההר תמיד היה קם לפני שהשמש זורחת והולך להביא טרפו וטרף ביתו ובאחד מן הימים הודיע לו מנהל עבודתו שמחר ניתן לו חופש. שמח שמחה גדולה הושב לביתו מאושר מאוד למחרת קם בשעה 10:00 בבוקר מתארגן ויצא מדלת ביתו ומסתכל על הבית ממולו השוכן גם הוא על ראש ההר אשר בין שני ההרים מפריד העמק והנה הוא מבחין שהבית למול עיניו עשוי מזהב מחייו לא הבחין על הדבר גמר בליבו אני חייב להגיע לאותו בית ולמשש את הזהב ואומר ועושה הלך וירד במשך שעה שלימה את העמק ואח"כ עוד פעתיים עלה את ההר עד שסוף כל סוף הגיע לבית מזהב והנה פתאום נעלם הזהב והוא מבחין שזה בית פשוט העשוי מעצים בלבד מחזיר את עיניו לכיון ביתו ששכן בראש ההר השני ומבחין שהבית הפרטי שלו עשוי מזהב.

ואז בעצם תפס ששני הבתים הם לא בתים מזהב אלא מעץ פשוט ומה שהיה נראה מזהב זה בגלל שהשמש השקיפה על הבית ממולו וקרני השמש נתנו לזה גוון דומה לזהב וכאשר הגיע אל הבית הדומה לזהב השמש השקיפה על ביתו הפרטי ואז ביתו נראה מזהב ואז הבין שהכל אינו אלא מראה היולי ושקר. והנמשל: אדם חושב ומדמיין כל היום ועסוק עם זה כל הלילה שאצל השני נמצאים החיים המאושרים והטעימים באמת ושמה נמצא הזהב ומשקיע את כל מחשבותיו מה שנעשה אצל השני וחי בעיניו של השני, במשכורת של השני ברכב של השני וכל הוויתו זה השני.

אך כשמגיע אצל השני רואה את כל חסרונותיו שלא ידע מהן עד כעת. ומגלה את טעותו המרה ואת כל השעות היקרות שבזבו למען הדמיון המטופש ומגלה שחייו דווקא טעימים וטובים ויש לו הרבה ממה להיות מאושר. לעולם אבל לעולם אל תרצה לחיות את החיים של הזולת.

החיים שאלוקים בחר עבורך הם החיים הכי טובים למסלול שאלוקים ייעד עבורך.

קח את הדברים תפנימו ותגיעו רחוק.

פנחס מנחם נויבירט

תודה וברכה

ברוך שיר ושבח, נביע בזאת את דגשות ליבנו ורחשי שפתותינו הנדובים, קדם האי גברא יקירא ששמו מנפארים בכל לשונות של תהילה שייף עייל שייף נפיק, ולנפשיה - טיבותא לא מחזיק, אוצר כל כלי חמדה, רב כשרונות ופעולות בתושיה ובהכמה מתוך אכפתיות ואחריות למען הצלחת הגיליון והבהורים החשובים עתיר פעלים, אשר התנדבות מפעלותיו הבהורים ידועים ברבים עומד לצידנו בכל עת ועונה להגדיל תורה וחסידות ולהאדירה ה"ה הרה"ח ר' שלמה מנחם שווייץ שליט"א אשר משמש כר"מ סמוי וקומודנט גלוי בפאר ישראל וזכה להרים נדבה להצלחת הגיליון

וזאת הברכה תאה שלוחה, ממורומים וישפנו עליו שנות חיים ארוכה, עד מאה ועשרים שנה ברוחה, והוא ישלה בכל מעשי ידיו ברכה והצלחה, וישמע בביתו מדורותיו אך קול שמחה, לא תמוש מזרעו וזרעו כהבטחה, ובכל אשר יפנה יצלח בשפע והריוחה, נחת אושר ועושר מתוך ישוב הדעת ומנוחה, ובמהרה נזכה לקיבוץ שנה פזורה ונדיחה, בביאת מלכא משיחא ומלכות בראשנו, אמן

המאחלים הצוות וקוראי הגיליון

***

הדרך הטובה ביותר לצאת מן האסון – היא למנוע אותו מראש. לא צריך פסוק בתורה כדי להסכים לעיקרון הפשוט הזה. התורה מלמדת אותנו לא רק שכדאי למנוע אסון, אלא: איך מונעים את האסון בצורה הרחבה ביותר שלו. כיצד נערכים אליו במקסימום האפשרי. על ידי לימוד התורה והעמל בה, ניתן להכניס כמה שיותר אור ושייאר את עינינו במניעת אסונות, במקום לנסות ללמוד מדי פעם את הוויתור החדש או את הכלים שעוזרים (בעיני בשר) להתגונן מפניו. כשאין לנו עבודת הקרבנות של הכהנים, "ונשלמה פרים שפתינו" – כל אחד יכול להוסיף בלימוד התורה ולמנוע עוד קצת "חסד של אמת" כואב ומייסר. (גיליון במחשבה תחילה)

כארי יתנשא

לדמותו של הרב ר' יצחק פלקסר זצ"ל ראש ישיבת שפת אמת לרגל יום ה'א'צ"ו אייר לדמותו של 'שיעור'

את מהלך השיעור, דרכו וסגנונו, למדים אנו מתוך תיאורו של אחד מתלמידיו הקרובים, שאף יצק מים על ידיו והיה משמשו במסירות. וכה כתב הוא: "קודם השיעור היה בוחן אותנו, אם הכנו את הסוגיא או לא, שכן הקפדה יתירה הקפיד שייכנו את הסוגיא לפני השיעור, כדרכו לשנן באזננו 'שהסוגיא תהיה היימש ולא פרעמ'. בהן אם תפסנו את טעויות הדפוס שהשתרבבו בהעתקת ספרי הראשונים והאחרונים, אם עמדנו על טעויות הדפוס ואם למדו לדייק בדברי רש"י והתוס'. וזכורני, שפעם הציג קושיה בסוגיה ושאל 'מי מקשה קושיה זו?' ונחפזתי לענות 'אלע ראשונים'. ר' יצחק שלמד מכן שלא הכנתי את הסוגיא היטב באותו יום, ניצל את ההזדמנות והסביר במשל: משל למה הדבר דומה למלמד בחדר שרואה את אחד הילדים שאינו מקשיב, וכדרך המלמדים הוא שואל את הילד היכן אווזים ואיפה צריכים להגיד הלאה. מה עושה הילד שלא הקשיב, הוא מניח את ידו על הספר כשהמשת אצבעותיה פזורות על כל הספר. בכך יודע הילד, שבכל מקום שהמלמד יצביע עליו, יוכל להצטרף ולטעון שאף הוא החווה על אותו מקום...

השתורה אוסרת על הכהנים להיטמא למתים. מה גם, שמידת הכהנים – כידוע אף למי שלא עוסק בנסתרות – היא 'חסד', ואדובה. להם מתאים יותר מכל לעסוק בחדש אחרון של קבורת המת.

שני חכמים וטיפש היו בבור הכלא.

נשמע כמו בדיחה, אבל זו פתיחה למשל נפלא של הרבי ר' בונים מפשיסחא, ששווה לזכור: בור הכלא היה אפל בלי טיפת אור. מדי יום הוכנסו כלים ובהם דברי מאכל אל התא החשוך. הטיפש לא הצליח להתמודד עם זיהוי הכלים בצורה נכונה בחושך. מדי יום כשניסה לאכול מן הכלים פגע בגמלוניות מגושמת בכלי המאכל בצורה לא נכונה, ורוב מאכלו נשפך לרצפה. אחד מן החכמים ריחם עליו. מדי יום לפני שהחלו לאכול, מישש החכם את הכלים שקיבלו, ואז ניסה ללמד את הטיפש סימנים שיעזרו לו לזהות איך לגשת למאכל: מהי הקערה, מהי הכף, מה מכניסים לתוך מה ומאיזה צד אווזים את המזלג.

אחרי ימים ספורים שבהם אחד החכמים עזר לטיפש עם סימנים שסייעו לו לאכול יותר, בעוד החכם השני שותק, כעס בעל הסימנים על חברו החכם: "למה רק אני צריך להדריך אותו ולעזור לו, ואתה יושב בשקט ואינך מסייע?" "הסימנים שלך לא שווים הרבה", השיב החכם השני בשקט, "כי מדי יום או יומיים מחליפים בבית הסוהר את כלי המאכל. הסימנים של היום לא רלוונטיים כלום לגבי מחר. הוא טיפש ואינו מסוגל להבין מעבר להבנה נקודתית מאוד. "במקום לטרוח כמוך ללמד אותו סימנים שמחר לא שווים מאומה, אני מנסה כבר כמה ימים לחצוב חור קטן בקיר. ברגע שתיכנס טיפת אור מבחוץ – לא נצטרך להסביר יותר כלום!"... כדי למנוע את 'השידוך' המתבקש בין מידת הכהנים לחדש של אמת, באה התורה ומזהירה "לנפש לא ייטמא בעמיו".

מדוע? מבאר רבנו חיים ויטאל שהכהנים העוסקים בעבודת המקדש והקרבנות – מצילים מן המוות בעבודתם הקדושה, ואם כן – הם עושים את החסד הגדול ביותר עם הנפטרים, בכך שהם מיייתרים את הצורך (באוזנים מסוימים) לטפל בקבורת הנפטרים. כיון שעבודתם היא עבודת קודש של הארכת חיים, מטעים מהרח"ו, אין מן הראוי שיעסקו במקביל באלו שחיייהם נגדעו.

<p>הגליון נחרם לע"נ הרה"ח רבי יצחק דוד זצ"ל בן הרה"ח ר' ישראל זצ"ל ראש ישיבת שפת אמת נלבי"ע י"א אייר תשנ"ח. ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הגליון נחרם לע"נ הרה"ח ר' ישראל אלימלך ז"ל בן הרה"ח ר' יוסף ברוך ז"ל סניניק נלבי"ע י"א אייר תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הגליון נחרם לע"נ איש החסד והמעש הרה"ח ר' אברהם ז"ל בן הרה"ח ר' משה זלמן הי"ד הנוי הויגנסברג נלבי"ע נ"י אייר תשנ"ה לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p>הגליון נחרם לע"נ הרה"ח ר' דוד ז"ל בן הרה"ח ר' מנחם מנדל ז"ל נלבי"ע י"א אייר תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הגליון נחרם לע"נ הרה"ח ר' ישראל אלימלך ז"ל בן הרה"ח ר' יוסף ברוך ז"ל סניניק נלבי"ע י"א אייר תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הגליון נחרם לע"נ האשה החשובה מרת דבורה ע"ה בת יבדלחט"א הרה"ח ר' ברוך בנימין שליט"א נלבי"ע י"א אייר תשנ"ט ת.נ.צ.ב.ה.</p>